

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esse de 2 ori: Mercuria si Duminea, Fieca una data pe septimana, — Pretiulu: pa 1 anu 10 fl. pe $\frac{1}{4}$ 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 40 doidecari, or 3 galbini mon. sunatória. Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie ad. cam 10 vorbe mari séu mici inserate se ceru 8 cr. Tac'sa timbrala e 30 cr. de fiacare publicare. Fara depunerea acestui pretiu inainte nu se voru mai primi publicari.

Nr. 72.

Brasiovu, 20/8 Septembriu 1864.

Anulu XXVII.

† Ioane Maiorescu.

La imormentarea rarului acestui literatoru alu natiunei nóstre, care se celebrà cu o distinsa concurgere a profesoratului, junimei studiósse si a multoru cetatiani, se tienura trei discursuri funebre. Unu discursu elocinte pronuntià santi'a s'a parintele episcopu Dionisie; alu duoile fù improvisatu de parintele Veniaminu, vechiu elevu alu repausatului, si actuale membru alu consiliului superióre de instructiunea publica. Alu treile discursu fù pronuntiatu de dn. A. Papiu Ilarianu, si d. „Bucimulu“ este urmatoriulu: —

„Fratiloru!

Inca unu barbatu de virtute si de sciintia a rapitu sórtea din sinulu Romaniei.

Ioanu Maiorescu, profesórele, a disparutu din mi-dioloculu romaniloru, eri, la 24 Augustu, 4 óre de diminétia.

Neci-odata n'asiu fi doritu se amu trist'a onóre de a plange mórtea atarui barbatu. Unulu din pré invetiatiu lui colegi, onorabilele dn. profesore Laurianu, ce cugetá se implinésca asta datoria catre repausatulu seu amicu si compatriotu, impedicatu a vorbi de lacrimel durerii, me rugà se dicu eu, in duo trei cuvinte, cine era Maiorescu, si ce perduramu intr'insulu, si ce ereditate ne lasa?

Voiu fi scurtu. Nu voiu face laude, obicinuite la cei morti; ci amu se amintescu cateva fapte necontestate, din viétia profesorelui Maiorescu.

Ioanu Maiorescu, nascutu la 1811 dintr'o familia onorabile din Romani'a de peste Carpati, omu din sinulu poporului romanu, origine cu care atatu ei placea a se mendri, esi facù cursurile gimnasiali la institutelu romane din Transilvani'a, éra cele de universitate le terminà la scólele inalte din Pest'a si Vien'a.

Barbatu insestratu cu atatea daruri firesci, si plinu de atatea invetiature, pe unu timpu candu romanii Transilvaniei gemeau sub celu mai apasatoriu jugu alu sclaviei, elu, crescutu in marile idee ale lui Maioru, Sincai si Clainu, vediù cu durere ca in patri'a nascerii sale e opritu a semena ideele de nationalitate. Astufeliu Maiorescu, romanu mai presusu de consideratiunile provinciali, pe la anulu 1836, trecù Carpatii la fratii sei de aici, de unde sperà, ca cuvintele sale de romanismu se voru puté spune si se voru puté strecura mai cu succesu in tóte partile romane.

Pre acelu timpu de renascere, nu multi invetiati numerá tiér'a romanésca, si scóle si mai pucine. Maiorescu, intrandu in tiéra pre urmele lui Lazaru, cá mai toti compatriotii lui, imbracisìa sarcin'a profesoratului; asta sarcina, atatu de modesta, si atatu de importante pentru cultur'a si progresulu, si pentru chiar' viétia unui poporu. Cine ar' crede inse ca barbatulu ce pana astadi se numerá intre cei mai invetiati ai Romaniei, cine ar' crede ca acestu omu, plinu de inalte sciintie, pe la a. 1836, esi incepù carier'a in tiéra romanésca, functiunandu, cá simplu invetiatoru la o scóla primaria, la scól'a primaria de atunci din Cerneti! Atatu sciinti'a este de modesta, atatu de nepretensiósá, atatu de desinteresata! si atatu de incetu si de arare-ori se apretiesce dupa adeverat'a ei valóre!

Peste pucinu inse meritele si sciinti'a lui, 'lu adu-

sere la Craiov'a, unde, cá directore si profesore, se póte considera cá intemeiatorulu gimnasiului de care se bucura astadi acestu orasiu de frunte alu Romaniei. O generatiune intréga, generatiunea de astadi de peste Oltu, este productulu invetiatiu si intieleptei directiuni a profesorului Maiorescu. Lungu timpu si cu recunoscintia Craiovenii voru memora elocintele si patrioticele invetiature ce primira dela Maiorescu.

Fù profesore catu-va timpu si in Moldavi'a. Dupe oare se asiedià éراسi in tiér'a romanésca.

Evenemintele politice dela 1848, elu silira si pe densulu a parasi tiér'a, impreuna cu alti patrioti. Activitatea lui neobosita, si inflacaratulu lui patriotismu, lasà urme nesterse pe ori unde trecù. Consiliel si faptele sale dela 48 si 49, in Transilvani'a; aperarea causei moldo romane la Francofurtu; sustinerea causei transilvané, la Vien'a, sunt fapte memorabili cari voru face neuitatu numele séu la romani: ele sunt obiectulu istoriei nationale.

La 1858, se reintórse in Romani'a, unde peste pucinu, in impregiurarile cele mai difioli in care se afla tiér'a, priimi sarcina cea ingrata a directiunii scóloru. In fine, intra éراسi in cariera de profesore, si anume, de studiulu séu celu predilectu, istori'a romaniloru, la facultatea de litere de aici.

Acest'a e in scurtu, campulu de activitate ce a percursu in curgere de 28 ani, de candu a trecutu Carpatii, Ioanu Maiorescu.

Apostolu alu ideelor nationali in trei tiere romane, si mai cu deosebire, in acésta tiéra romanésca; cá toti ómenii de meritu, pe lenga ámici nenumarati, a avutu si elu inamici numerosi; déra faptele si meritele lui voru remané nesterse in memori'a totoru celoru buni, si invetiaturele patriotice ce a profesatu cu consciintia si a propagatu cu zelu neadormitu, voru produce fructe de a pururea la romani. Voru remané cá monumente perpetue de profunda eruditiune si inflacaratu patriotismu, disertatiunea lui despre originea limbei si nationalitatiu romane, scrise in contr'a eruditiloru Kopitar, Schaffarik, Schuller s. a.; celebr'a lui disertatiune, intitulata: Anti-Schiaulu; aperarea drepturiloru romaniloru din Transilvani'a in contr'a sasiloru; scrierea sea despre suveranitatea Principateloru romane; déra mai cu séma, eruditele lui studie filologice-comparative asupr'a limbelor daco-macedo-istro-rheto-romane si albane, limbi ce singuru intre literatii romani le studiase la faci'a locului; si studiele critice asupr'a istoriei romaniloru; durere inse, ca acestoru studie filologice si istorice, invetiaturu autore, spre nereparabile dauna a literaturii, nu apucase a le da man'a din urma. Déca studiele originiloru romane, déca limb'a si literatur'a romana au facutu veri-unu progresu in timpurile nóstre; déca in timpulu mai nou a isbutitu vero o idea nationale mai mare, care odinióra era crima de a o atinge macaru; se nu uitamu neci odata, ca la acestea tóte, a contribuitu multu si puternicu si faptele, si invetiaturele de 28 ani ale eruditului, laboriosului ei elocintelui profesore pe carelu gelimu astadi.

Intru adevéru este nemarginita perderea acestui raru barbatu. A perdutu sciinti'a unu erudit; scól'a a perdutu unu profesore, care era ornamentulu si glori'a ei; tiér'a unu patriotu candidu si zelosu; famili'a s'a lipsitu de celu mai dulce si mai afectuosu tata de familia, amicii de celu mai amabile si mai fidele amicu.

Déca banii sunt avere, apoi Maiorescu, saracu precum a intratu in acésta tiéra, totu astufeliu se gasi si in momentulu estremu alu vietiei sale; ca-ci elu, asemene compatriotiloru sei in generale, nu venise aici cá se adune comori lumesci, ei cá se respandésca sciintia aducatória de viétia, si idee neperitórie de nationalitate. Adeverat'a lui avere érá alta, mai mare, mai nobile, mai nepretiuata: avere de idee, avere de invetiature, de virtuti, avere ce crescea pe tóta diu'a in elu, si va cresce neincetatu in toti acei ce au esitu de sub directiunea manelor lui. Asta avere mare o moscenescu astadi trei tiere romane, in scrierile si faptele lui, si ale ele-

viloru lui, a generatiunii ce urméza; si asta este ereditatea cea mare si frumoasa ce a lasatu elu patriei si natiunii sale. Déra asta este singura ereditate ce a lasatu si familiei sale. In mediuloculu intristarii ce ne coprinde perderea atarui barbatu, asta e singura mangaere ce ne remane.

Fia cá invetiaturele lui se ne servésca de indreptariu, si faptele de esemplu.

Déca mórtea veri-unui barbatu a meritatu o lacrima din partea tuturor celor buni, se versamu si noi o lacrima pentru o perdere atatu de mare, si in parte nereparabile, si se dicemu: Fia-i tieren'a usióra!"

Dela diet'a Transilvaniei.

Siedinti'a din 12 Sept. Se cetesce petitiunea tergului sasu Codlea, care 'si cere deputatu propriu, alt'a a comunei Botsch, care vré a se taia dela comitatatu, si a se incorporá cu sasimea; a 3-a a urbalialistiloru din scaunulu Bordocz comun'a Vargyos, Baroth, Füle si Száldobos, in caus'a asuprirei prin fostii domni de pamentu. Se predau la comitetele respective.

Obert se indrépta cu intrebare catra presedintele: déca propositiunea r. a 11-a despre redicarea unei bance hipotecarie si propositiunea a 10-a, care sta in legatura cu cea d'antaia si are de obiectu introducerea protocóleloru fonduarie voru veni curundu inainte la pertractare in dieta?

Presedintele responde, ca, pe catu scie elu, se facu pregatiri preliminare despre acestea obiecte, nu póte inse descoperi anumitu, déca proiectele acestea voru sosi curundu la dieta séu nu.

Maager interpelésca pentru drumulu comercialu dela Brasiovu la Bucuresci, care prin esundarile din anulu acest'a s'a ruinatu cu totulu. Elu se plange, ca regimulu Principateloru unite face pucinu pentru restaurarea drumului acestui'a si pone urmatórele intrebari: 1) Este acést'a cunoscuta in. regimu? 2) Intratu a in. regimu in contielegere cu regimulu Principateloru unite pentru restaurarea drumului si pentru ajutoriulu de lipsa la acest'a si déca l'a informatu despre urgenti'a acestei restaurari? 3) De cumva acést'a nu s'a intemplat, se benevoiésca in. regimu a o face de a-ci incolo fara amanare, lucrandu din resputeri, cá drumulu acestu comercialu se se faca celu pucinu amblabilu in interesulu ambelor tieri si inca in anulu acest'a. Presedintele apromite, ca va indreptá acesta interpelatiune catra presidiulu guvernialu si responsulu 'lu va impartesi.

La ordinea dilei se continua desbaterea despre rescompararea prestatiuniloru rescomparavere, si se primira fara multe desbateri 22 §-i parte dupa propusetiunea regimului, parte dupa a comisiunei. La §-lu 14 face dn. Buteanu propunerea, cá activitatea comisiuniloru de rescumperare se se tiermurésca la 3 ani. Inse nu se sprigini. Ér' §-ulu 19 se primi spre multiu-mirea si a nóstra si a poporului dupa propunerea comisiunei, care concede, cá in contr'a sentintieloru comisiuniloru de rescomparare se se póta lua recursu la directiunea fonduriloru desarcinarii pamentului, in contr'a proiectului reg., dupa care sentintiele cc. se punu a fi definitive. La §-lu 22, care determinésca, ca sarcin'a contributiunei pentru pamenturile rescomparate, indata ce va intrá in potere de dreptu sentinti'a rescompararei, are se o póte obligatii, face dn. Vajda o propunere fórte partinitória pauperismului, cá ad. curialistii rescumparati se se liberesce de aruncaturile pe contributiune, pana candu va intretiené obligarea loru. Acést'a propunere provocá desbateri mai indelungate. G. Manu spriginesce cu resonu propusetiunea lui Vajda pentru usurarea sarcinei obligatiloru pauperi. Asemenea si Hanea. Comesulu Schmidt si Dr. Teutsch sunt in contr'a propunerei.

Regalistu G. Baritiu vorbesce asia: In lungulu decursu alu desbateriloru ce amu auditu asupr'e proiectului de

lege, ce sta inca inainte,*) amu potutu observá eu cumu si tota cas'a si totu publiculu, care lea ascultat, cumca toti, cati au vorbitu in materi'a acést'a s'au silitu intrunu modu séu altulu a usiorá sortea asiá numitiloru curialisti. Unulu din medilocele, cu care s'a incercatu a usiorá acésta sorte, au fostu si acelu propusu din partea D-lui dep. Vajda, adeca cá se li se ierte acelu adausu séu acea crescatura de contributiune, din care apoi se se formese fondulu urbarialu alu tieri.

De au meditatú cineva asupra acestei clase de locuitori, amu meditatú si eu, amu venitú si la mediloculu, care s'a propusu din partea D-lui dep. Vajda.

Amu aflatu inse, ca este si unu altu medilocu mai ne-complicatu, pre care noi 'lu asceptamu si dorimu, cá catu mai curendu se vina la ordinea dilei, eara acelé e budgetulu din care tocm'a se compune fondulu urbariale. Inse pre lenga acelu budgetu mai este inca si cestiunea darei capului, Dloru! prin a carei deslegare scapandu pre asiá numitulu proletariatu transilvanu de darea capului, l'amu scapá totuodata si de aceea, de ce vrea se 'lu scape amendamentulú D-lui dep. Vajda, pentruca déca ei nu voru plati darea capului, atunci nu platescu de siguru nece crescatur'a pe care o platescu acum'a si care póte ca astadata va ajunge la 71¹/₂ cr. inse de siguru, ca nu voru trece multi ani si precumu a observatu unu altu membru alu casei in un'a din siedintiele trecute, vomu plati cá crescatura pentru fondulu urbarialu cate 1 fl. pana la 1 fl. 50 or. la 1 fl. de dare dirépta. Pentru-ca Dloru, cifr'a nu va remané numai de 53 milióne si nece de 70 milióne, ci aceasi se va mari mai multu si va apasá asupr'a spinarei nóstre a tuturor.

De altu mentrenea voindu a me intérce la sortea dileriloru asiú fi doritu, cá se avemu numerulu constatatu pe cale oficiale alu tororu acelorú ómeni, cari sunt a se rescumpara din averea lorú, pentruca cu atatu mai usioru se putemu vorbi despre rescumpararea lorú. Avendu inse acestu numeru, oredú, ca vomu avé si altulu de alti proletari, cari n'au fostu nici dileri si cari se afla respanditi preste totu in tíera nóstra.

Mérga numai cineva prin fundulu regescu de esemplu in Reenari si cati proletari vá aflá, cari au numai o casutia si o gradinutia si totusi platescu atatu darea directa, catu si crescatur'a, fora de a mai sperá, c'ai v'a cumpará cineva pe vitoriu mosia pe sam'a lui.

In Brasiovu anca este unu suburbiu intregu in care locuescu partea cea mai mare Romani si Secui; acestia nu au alta nimicu, de catu o casutia si totusi platescu darea capului cu aruncatura. Asemenea multimea cea mare de „boscskoros nemes emberek“, nobiles unius sessionis, armálisti si ce mai sciu eu cumu se mai numescu, Romani si Unguri dupa nationalitate in numeru prea mare, carii au numai cate unu petecutiú de pamentu, cá si dilerii. Deci Dloru parerea mea este, cá se lasamu acestu proiectu de lege, cá se tréca asia pe cumu se asiediá pana acumu si se ne punemu cu tóte puterile la ocaziunea, candu voru veni celalalte dóue proiecte, adica alu D-lui Dr. Ratiu si alu bugetului propusu de regimu. Atunci se ne concentramu tóte ideele, tóte cugetele si tóte puterile nóstre spre a ajutá saracimea.

Acumu stau pre lenga §. cumu este acelasu formatu din partea comisiunei (bravo!).

Wittstock si Zimmermann inca vorbescu in contr'a propunerei lui Vajda si anumitu Zimmermann trage atentiunea casei la impregiurarea, ca pe lenga una asia mare favorisare a obligatiloru mai neci unulu dintre densii nu s'aru nevoi a 'si depurá datoriele inainte de decurgerea celorú 20 de ani. Lupt'a aduse cu sene necesitatea de a se luá propunerea la votisare, inse se amená pe siedinti'a viitória, pentru care presedintele si puse la ordinea dilei pertractarea proiectului pentru mergerea la sen. imperialu. Reportulu respectivu se si impartu intre membrii, si elu cuprinde urmatórele pe scurtu:

Inalta dieta! Comisiunea insaroinata din siedinti'a din 13 Augustu a decisu a recomandá dietei primirea nemodificata a proiectului guvernului despre chipulu si modalitatea alegerei deputatiloru la sen. imperialu. Prin acést'a decisiune se face destulu si petitiunei camerei comerciale si industriale din Brasiovu cu datu 3 Oct. 1863, (pentru a fi representata prin unu propriu deputatu in sen. imperialu) fiendu-ca in despartimentulu cetatiloru si alu opideloru dupa legea de alegere e representatu si comerciulu si industri'a.

Sabiiu in 5 Sept. 1864. Ioane Alduleanu m. pr. presiedinte. Mihaelu G. Binder m. p. referinte.

*) Despre usiorarea sortii dileriloru si curialistiloru.

Sibiu, 14. Sept. (Extractu din o scrisóre privata.)
Comisiunile dietale lucra cu totu adinsulu; dieu bine facu, atatu pentruca diet'a nu 'si vede capulu din multimea proi-
epteloru de lege cate ei stau inainte si care se totu mai a-
daugu, catu si ca, pre cumu sciti prea bine, romanii prin tíera
sunt neindestulati atatu din caus'a prea multoru traganaturi
ale Comisiuniloru dietale din tómn'a si iearn'a trecuta, catu si
de atata vorba multa saraci'a omului.

Legea privitóre la usiorarea dileriloru si a curialistileru
se fini abia si in adou'a cetiro, adeca in pertractarea ei for-
mala; nenumeratele amendamente nepregatite din conferintie
nationale, apoi inse parte retrase de bunavoia, parte trantite
de majoritate causara si astadata prea multa perdere de
timpu.

Ti-asii, tramite din cuventarile respeptive, ci aceleasi se
tiparescu íórté tardiu, adeca la oate 2—3 septemani, eara
pana atunci respeptivii oratori nu prea voiescu a si lua
ostenél'a cá se trimitia cate o copia si foiloru publice rema-
nesci, eara unii si despretiuescu asia ceva, de unde vine ca
diurnalele romanesci remanu fara informatiune timpuria. De
altumintrea legea pentru dileri este numai o paliativa, precum
astadi la 16 ani neci ca se mai potea altumintrea. Darear'
inse Ddieu, cá si acésta paliativa se o scia folosi, inse ei nu
o sciu, eara cei carii sciu nu 'i invatia. Dara larga è Mol-
dov'a si Romani'a, ei voru lua lumea in capu precum o au
mai luat. —

Cu acésta ocaziune nu pociu a retacé aceea ce affiau de
repetite ori din graiulu si marturisirea mai multoru barbati
demni de totu respeptulu si credintí'a, ca anume in comita-
tulu Cetatii de balta si pe Campi'a unu mare numeru din
fostii iobagi mai alesu romani isi vendu la evrei si la domni
cele mai bune pamenturi de aratu si de fenatiu cu cate 20 a
30 fl. jugerulu, dupa aceea se punu pre beute pana nu le
mai remane neci unu cruceriu. Altii eara isi vendu mosiór'a
pentru-cá se scape de esecutiunea militara ce le sta prin casa
pentru contributiune.*) Dta me vei intreba dupa datina ca
unde sunt amplotiati de romanu si unde este clerulu roma-
nescu luminatu, pentru-cá se abata pe acestu poporu ne-
fericitu dela calea selaviei noua, pe care si o pregatesce elu
insusi din nou, candu ei ticalosii, in locu se adauga la mo-
sia jugere, precum adaugu la copii, mai vertosu vendendu si a-
ceea ce au castigatu prin rescumparare. Trebuie se sciti, ca
in unele sate sunt betivi de-avalm'a, beu cu totii cá cepulu,
inavutiescu si ingrasia pe evrei si arendasi, dara sapa si mor-
mentu familiiloru proprii. Intunereculu si umbr'a mortii totu
mai domnesce preste ei.

Comisiunea de 24 ce se ocupa cu impartiel'a tierii si cu
organizatiunea se desfacu din nenorocire in majoritate si mi-
noritate. Punctulu principalu de diferintia este municipiulu
Sibiului, punctu atatu mai fatalu, cu catu ca sasii inca totu
se mai provóca la drepturile loru istorice si cu catu mai multe
comune curatu romanesci au dechiaratu si pana acum cu
totuadinsulu, ca ele necidecum nu voiescu a trece la alte mu-
nicipii adica cum amu dice la comitate. Romanii adica din
fundulu regescu au o crescere mai democratica si neci decum
nu le vine indemana a se amesteca cu nobilimea. Ei adica
credu ca ori-cum, dara nobilimea totu va remané cá oleiulu
pe deasupra.

De cateva dile inóce se multiescu semnele, ca voru mai
intra si alti magiaro-secui in dieta, ca inse intrarea loru ar'
fi in legamente cu incercarile de impaciuire dintre Pest'a si
Vien'a pe temeulu restaurarii de status quo dintre 1847 si
1848.

Bine ar' fi cá si romanii se fia cu óresi-care luare a-
minte la nouale incercari de apropiare.

Protocolulu

ce s'a luat in siedintí'a Comitetului Asociatiunei transilvane,
tíenuta in 6 septembre cal. nou sub presidiulu Reverendis-
simului Domnu V.-presiedinte Tim. Cipariu; fiindu de fa-
tia dd. membrii ai Comitetului: P. Archimandritu Ioane
Popasu, D. Consiliariu de scóle Dr. P. Vasiciu, D. Cons. Gu-
bernialu Elia Macellariu, D. Protosinghelu N. Pope'a, Dr.
Ioane Nemesiu; dd. professori: Zach. Boiu si Nic. Cristea cá
membri suplenti; Secr. II. I. V. Russu, D. Controloru Ales.
Bacu si V. Romanu Archivariulu Asociatiunei.

In asta siedintia s'au pertractatu urmatórele obiecte:

*) Se spune tocma, ca in totu Ardélulu ar' fi 1½ mil.
restantii de contributiune din anii trecuti, care se scotu nu-
mai cu esecutiune militare!

§. 37. Mai antaiu s'a prezentatu starea casei Assoc.
pre tempulu acestei siedintie, din care se vede, ca fondulu
Assoc. are in proprietatea sa summ'a de 21,363 fl. 39 cr.
ear erogatiunile dela tempulu adunarei tíenute la Hatiegu in
anulu curente, pana la acésta siedintia facu numai 5 fl. v. a.

Se ia spre sciintia, cu acea observatiune, cá sumele, ce
voru intrece preste spele curente, se se eloceze indata.

§. 38. Dupa aceea Comitetulu si-a tíenutu de detoria
a se ocupá inainte da tóte cu punerea in lucrare a decisiuni-
loru aduse in siedintí'a II. a adunarei generale tíenute la Ha-
tiegu in 1 si 2 Augustu a. c.; si anume: fiindu ca numit'a
adunare prin Conclusulu seu adusu in siedintí'a II. p. 18 a-
flá de lipsa a face unele adause la unii §§. din statute si
resp. la §. 30, unde, in casulu lipsirei atatu a presiedintelui
catu si a V.-presiedintelui Assoc. dela loculu siedintieloru lu-
narie ale Comitetului Assoc., s'a adausu: cá presidiulu se-lu
porte celu mai betranu dupa etate dintre membrii presenti
ai Comitetului. Asemenea si la §. 23 lit. b. s'au adausu cu-
vintele: cá Comitetulu Assoc. pre longa 12 membri ord., se
constè si din 6 suplenti, s'a decisu, cá conformu insarcinarii
priimate dela numit'a adunare generala:

Se se faca catu mai curendu pasii necesari la In. Gu-
berniu reg. pentru esoperorea gratióssei aprobari dela In. re-
gimu a aduseloru, resp. a modificatiuniloru facute la susu
numitii §§. 30 si 23.

Totu cu asta ocaziune, amesuratu §-lui 11 din statutele
Assoc. se decise a substerne prégratióssei aprobari intemplat'a
nou'a realegere a Esc. Sele d. presiedinte si a Rm. d. V.-
presiedinte alu Associatlunei.

§. 39. Amesuratu Conclusului adusu in siedintí'a II. a
adunarei gen. tíenutu la Hatiegu in a. c. p. 15., se lua la
pertractare modalitatea, ca cumu se se impartiesca stipendi-
ele Assoc. preliminate pre an. scol. 1864/5.

Decisiune. Dupa o desbatere mai indelungata asupr'a
acestui obiectu, in urma Comitetulu afla cu cale a decide, cá
atatu cele dóue stipendie decate 300 fl. destinate pentru doi
tineri ascultatori de facultatea filosofica in Vien'a, catu si
cele 6 de cate 100 fl. destinate pentru ascultatorii de drep-
turi, cumu si cele de cate 50 fl. v. a. menite pentru studentii
gimnasiali, se se confereze prin concursu cu aceea adaugere,
cá aceia, cari si in a. scolasticu trecutu s'au bucuratu de
usuarea acestoru stipendie, au numai de a se legitimá inain-
tea comitetului, despre portarea sea si progresulu facutu in a-
scol. trecutu.

§. 40. Amesuratu conclusului adunarei generale dela
Hatiegu adusu in siedintí'a II. p. 15 se luá la pertractare pe-
titiunea adresata la aceeaasi adunare, a studentului gimnasialu
dela Blasiu Filimonu Ilie, prin carea acoel'asi se róga a i se
conferi unu ajutoriu pentru ulterior'a sea perfectiunare in ar-
t'a stenografica, ce a studiat'o cu diligintia privata.

Conclusu. Dupace numitululu teneru si-a documentatu
progresulu seu in art'a stenografica, atatu cu ocaziunea adu-
narei gen. dela Hatiegu prin stenografarea unoru cuventari
tíenute acolo de membrii Assoc., catu si prin stenografarea
opului datu A. Tr. Laureanu sub titlu: Istori'a Romaniloru:
asiá comitetulu se afla motivatu a conferi numitululu studentu
Filimonu Ilia, unulu din cele dóue stipendie de cate 50 fl.
v. a. preliminate pentru an 1864/5; ear pentru oelalaltu sti-
pendiu de 50 fl. v. a. aflatoriu sub dispunere, a publicá con-
kursu cu terminulu pana in 1 Maiu 1865.

Totdeodata cass'a Assoc. se se poftésca a esolvi numi-
tululu teneru stipendiulu conferitu.

§. 41. Totu cu asta ocaziune, in sensulu conclusului
adunaréi gen. dela Hatiegu p. 15 se iau la pertractare si
concursule adresate numitei adunari, alu dlui Victoru Piposiu
oficialu de monetaria in Beldradu si alu scólei romane gr.
orientale din Erdö-Szent-György, pentru dobendirea premie-
loru de cate 25 fl. v. a. destinate pentru doi insi, cari voru
documentá, ca posiedu cei mai multi fragari, meniti pentru
prasirea vermiloru de metasa.

Decisiune. Dupace ambii concurenti au dovedjtu cu ate-
state demne de credintia, cumu ca au coresponsu conditiuni-
loru defipte in concursulu resp., si anume: D. Victoru Piposiu
prin aceea, ca a dovedjtu, cumoa posiede 109 de fragari
de 5—6 ani in cea mai buna si mai frumósa stare; ear scó-
l'a romana gr. orientala din Erdö-Szent-György prin aceea,
ca posiede 72 fragari de cate 3—5—8 ani, earasi in stare
buna, si pre longa aceea o scóla de ultoi de cate 4—5 ani
in numeru pana la 200; asiá comitetulu se afla indemnatu,
a conferi susnumitiloru concurenti, respectivele premie, si tot-

deodata a dá asemnatiune la cass'a Associat. in privinti'a e-solvarei acestoru premie. (Va urmă).

AUSTRIA. Vien'a. Unu procesu de orima in contr'a Maiestatii pentru o conjurare in contr'a vietii imperatului descoperita prin aflarea unui portfelu cu chartii descoperitoare trage aici atentiunea tuturor. Unu june boemu Carl Kober provocà pe alti 2 juni la juramentu, ca voru omori pe imperatu si si voru resbuna de elu, care juramentu selu puna in limb'a nationala, polóna si magiara, si care se aflà in portfoliu. Oribila a audi de umbra de atari conjuratiuni! —

UNGARIA. Incordarile conservatistilor vechi din Ungaria pentru impacarea Ungariei cu Austria reesira érași mai sfortiate de catu alta data pe campulu diurnalisticu. Barbati, de renume: unu conte Forgács, unu Apony judele curei, unu Andrásy se pusera in capulu acestei partite, care si dede programulu la lumina in „Pesti Hirnök“ ce in 5 puncte cuprinde conditiunile impacarei. Pentru noi nemicu nou in ele, de catu cerbicosi'a acestei partite de a readuce autonomi'a suprematica. Conservativii ad. vréu a conservá, a mai scapá catu se póte din drepturile institutiunii s'ale oligarhico-municipale si limbistice nedislipinduse neci de uniunea Ardélului cu Ungaria. Dara ecca punctele programului cele de capetenia: „Pe bas'a sanotiunei pragmatice si totudeodata in strinsa uniune cu monarchi'a austriaca se lucramu, cá

1) integritatea teritoriala a santei coróne unguresi (ad. a r. Ungariei) se se garanteasc,

2) cá intre marginile acesteia se se susutiena drepturile regelui din Ungaria nevatemala.

3) Cá Ungaria in intiesulu legiloru sale fundamentale pe temeulu institutiuniloru sale municipale avitice modificate parte dupa pretensiunile vécului presentu, parte conformate dupa reformele sociale din 1848 se se reorganisese, si limb'a magiara se se susutiena in teritoriulu ei de limba diplomatica;

4) cá uniunea avitica legala cu partile anecse, pe longa invoirea speciala in dieta, se se restaurese éra pe bas'a istorica si in privinti'a uniunei Ardélului, ascultandu pe respectivii, se se procéda astufeliu, cá sub scutul santei coróne unguresi se se asecurse din drepturile autonome seculare ale Ardélului.

5) cá in privinti'a modalitatei pertractarei comune a cauzelor in adeveru comune se se apere si se se fipse pe calea legislative acelea forme, care le cere neaparatu vietii a constitutionala a popóreloru dincolo de Laita, care inse pe de alta parte nu aducu in pericolu ecercitarea drepturiloru autonome legale ale Ungariei.“

Diurnalele Vienei denéga posibilitatea de a se face invoirea acésti'a, déca nu voru intrá in acésti'a partita si resolutionistii dimpreuna cu Deáchistii, si de aici se conchide, ca nu ese fumulu de catu de unde este si focu, si cererea demisiunei judeului curiei. c. Aponi mai adauge la acestu fumulu si unu aventu. Dieta, diet'a, pana atunci cancelaria Ungariei se ocupa numai cu organisarea justitiei deocamdata; si diurnalele vienesse stau cu constitutiunea imperiala d.26 Fauru inaintea programistiloru. —

Alta propunere se facu in „Wanderer,“ cá fora a prejudécá constit. din Fauru si celei mag. din 1848 „dieta Ungariei si senatulu imperialu se intre in pertractari printr'una comisiune mestecata pentru invoire;“ inse poterea ecsecutiva unde se lasa cu initiativa? Asia convocarea dietei o vreu, toti magiarii, inse de princ. adres. din diet'a precesa nu se lasa neci de cumu; cu tóte acestea se pare ca vre se se apropia Pest'a de Vien'a, si acésta de ceea, dar' celelalte natiuni nu se invoiescu la programe, care dau in capu principiulu egalitatii drepturiloru politice nationale si mai vertosu a egalei indreptatiri de limba. —

Regularea cestiunei nationalitatiloru incredintiata comisiunei dela consil. locutietoriu din Ungaria se se urgéda intr'una partea cancelariei de curte, cá rezultatulu se se asiéda intr'unu proiectu de lege pentru diet'a Ungariei, despre a carei apropiare se vorbesce si deminte adesu. —

— Dela Carlovitiu nu avemu de relatatu, de catu oa se intimpinara si se intimpina mari grautati la cestiunea comunelor mestecate si la totu ce se tiene de bunuri si fundatiuni besericesci. —

— „Conc.“ (Primiramu program'a gimn. de Beiusiu) in care studiara in anulu scolasticu decursu 290 de insi, dintre acesti'a 273 insi sunt romani, ceialalti de alte nationalitati. Dupa clase se 'mpartu ascultatorii astufelu: cl. I. 46; cl. II. 48; cl. III. 31; cl. IV. 29; cl. V. 32; cl. VI. 37; cl. VII. 31; cl. VIII. 36. In privinti'a calculeloru se impartu: precelenti 25; emininti 33; prima 178; secunda 29; tertia 8. Au remasu dela cursu 13; studinti privati fura 4.

Cronica esterna.

La ordinea dilei se afla in disceptare diurnalistica si diplomatica recunóscerea regatului Italiei din partea Austriei, inse diurn. vienesse afla periculósa o eventuala recunóscere cá acésta, ca-ce ar' invalui óre-cum si cestiunea venetiana, care inca vine suptu numele de Itali'a.

Unu duelu. In Genev'a Elvetiei provocà renumitul juristu practiculu Germaniei Lasalle unu duelu din cauz'a unui amoru dejositoriu si unu june fiu de boieru din Romani'a Racovitia fu rivalulu, care i si ciontà viati'a. Lasalle era republicanulu celu mai resemnatu si democratulu celu mai cu influentia asupra masei lucratoriloru, Anibalele aristocratiei de nascere si de bani in tóta Germani'a.

— In sudu Montenegrii érá incepu a impedece lucrurile comisiunei insarcinate cu limitarea marginelor intre Turci'a si Montenegro si se gatescu la nóua resculare in contr'a traficului de locurile patriei loru.

Greci'a inca e totu sfasiata de partite. Unu deputatu adresà o scrisóre insultatória catra regele Georgiu I cu 29 subscriptiuni, érá camer'a nationale desaprobà cu indignatiune acesta insulta, care inse e o dovada de desolatiune intre greci, si ca su sfasiati in partite derepanatórie. —

— In Romani'a se publicà legea pentru constringerea corporala, de care se temea a si visa oligarchi'a; ea va ajuta fórtu multu la administratiunea dreptatii si la redicarea creditulu, si va servi si de medicamentu la restabilirea moralitatii publice. — O suma de concurse pentru statii de profesori parte gimnasiali, parte teologice, si la scol. reale si comerciala se afla escrise pe 3 Oct. Cererile cu documentele se tramitu la min. culteloru si instr. p. in Bucuresci si in Iasi la comitetulu scolariu. —

Nrulu 26051 1864.

PUBLICATIUNE.

Dupa descoperirea inaltulu presidiu alu cancelariei aulico-transilvane, s'a defiptu de catra inaltele locuri centrali tacs'a de liberare dela militia pre anulu 1865 cu 1200 fl. — doue sprediece sute fl. v. a.

Ce prin acésti'a se aduce la cunoscentia publica.

Sibiu, in 7. Septembre 1864.

Din siedinti'a gov. reg. alu marelui principatu Transilvani'a.

1—3

Nr. 1423—1864.

CONCURSU.

Spre ocuparea statiunei notariale in comun'a Toplitia rom.; — cu care este impreunata si collectorii de dare imperatésca, precum si rectificarea starii de posesiune, resp. regularea tienerei in evidentia a provisorului de contributiunea pamentulu, — se deschide prin acésta concursu. —

Cu acestu postu e impreunatu unu salariu anualu de 440 fl. v. a. si cartieru liberu; — apoi pentru tienerea evidentiei, de fia-care partiela, ce va debui in schimbata, cate 10 cr. v. a. —

Competitorii la acésta statiune voru avé de asi tramite chartiele sale in asta privire la oficiolatalu subscrisu in restempu de 4 septemani, dovedindu cu documinte destoinice:

1) O purtare politica si morala nepatata.

2) Cunóscerea celoru 3 limbe ale patriei, si mai cu sama a celei romane.

3) Servitiulu de pana acuma, si scienti'a manipulatiei in afacerile oficióse.

4) Studiurile scolastice absolvite. —

Dela oficiolatalu cercuale. De da in 4 Septembre 1864.

2—3

Io sifu Fin cu, jude cercuale.

Cursurile la bursa in 19. Septemb. 1864 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 50 cr. v.
Augsburg	—	—	115 „ 75 „